

HAU KÓLA

VELKÝ INDIÁNSKÝ PŘÍBĚH

Úchvatný pohled do života domorodých Američanů

Lubomír Kupčík

mladá fronta

Velký indiánský příběh

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.mf.cz

www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Lubomír Kupčík

Velký indiánský příběh – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

mladá fronta

VELKÝ INDIÁNSKÝ PŘÍBĚH

HAU KÓLA

VELKÝ INDIÁNSKÝ PŘÍBĚH

Úchvatný pohled do života domorodých Američanů

Napsal a nakreslil

Lubomír Kupčík

mladá fronta

Hau kóla, holky a kluci. Jak vám šla výroba indiánského oblečení a předmětů z první knihy? Tato knížka bude trochu jiná než ta přechozí, zavede vás do historie a etnografie původních obyvatel Severní Ameriky. Známe je jako indiány. Ale co o nich doopravdy víme?

Když Kryštof Kolumbus připlul k pobřeží San Salvador, domníval se, že doplul ke břehům východní Indie. Obyvatelům proto začal říkat *Indios*. Ono označení neodpovídá skutečnosti, přesto se ujalo a v evropských jazycích zakořenilo.

Indiáni se dělí na mnoho kmenů, hovoří různými jazyky a stejně jako Evropané měli odlišnou kulturu, různý styl oblékání, stavby domů a způsobu života.

Z pohledu etnografie patří indiáni mezi příslušníky mongoloidní rasy, Evropané do europoidní. Názvy jednotlivých indiánských kmenů zpravidla vyjadřují určitou jejich charakteristiku, např. Černonožci.

V této knížce vám chci ukázat, že zdaleka ne všichni indiáni nosili péřové čelenky, stavěli tepee, jezdili na koních atp., zkrátka že pravý život indiánů se velmi lišil od našich představ, které ovlivnila populární kultura a filmy o Vinnetouovi. Budu vám vyprávět pravdivý příběh o pravých indiánech. A věřte, že jejich kultura a historie je stejně zajímavá a bohatá jako ta evropská.

Indiánský příběh se začal psát velmi dávno, daleko před objevením Nového světa. Hoka hej, tak na co čekáte, otočte stránku a vzhůru za dobrodružstvím!

ATE KAN WITKO
Starý bláznivý otec
Lubomír Kupčák

L. Kupčák
2017-14

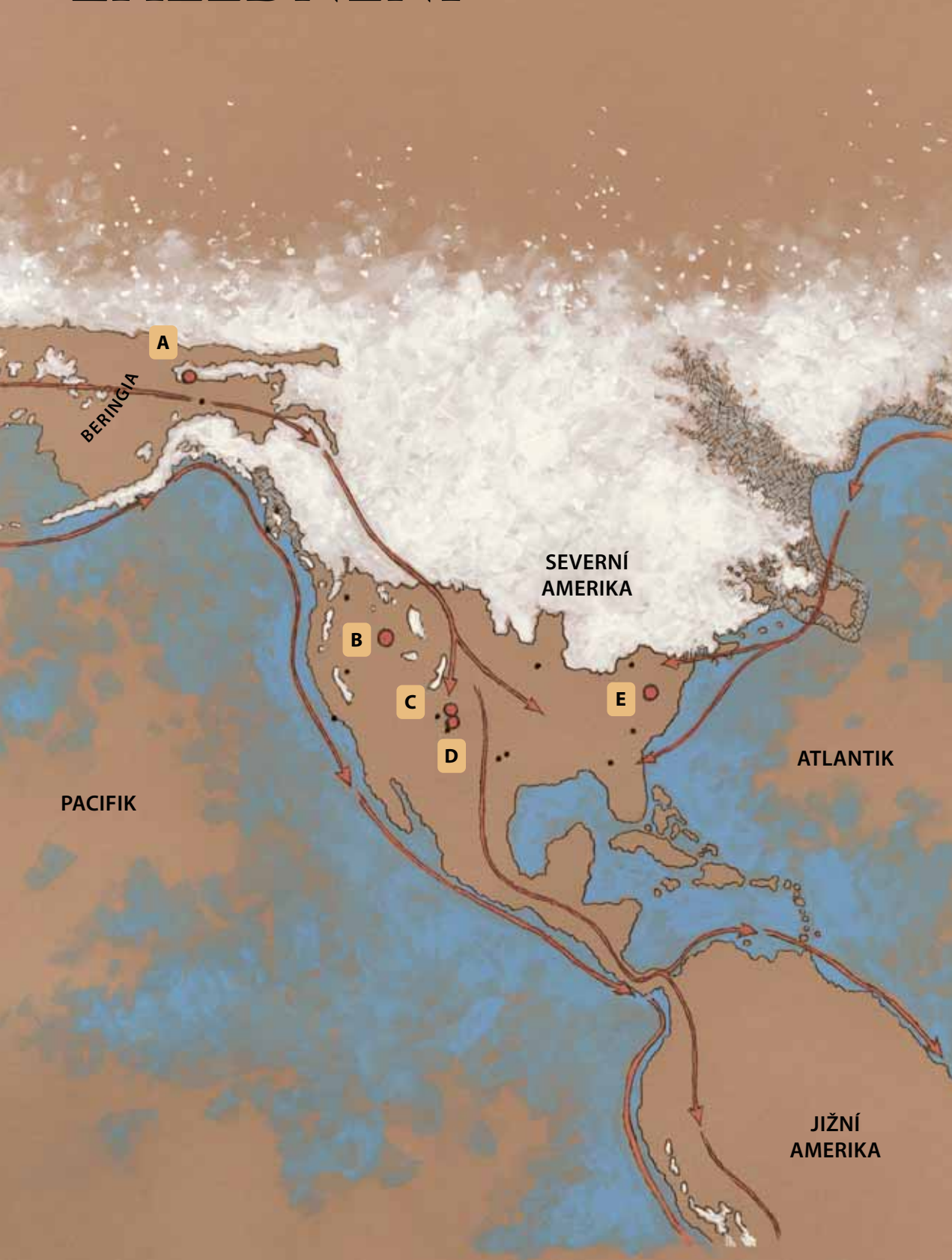

Kapitola první

POČÁTEK VELKÉHO PŘÍBĚHU

DOBA POSLEDNÍHO ZALEDNĚNÍ

PALEOINDIÁNI

➔ Šipka migrační
cesty

● Archeologická naleziště

A Mesa

B Haskett

C Folsom

D Clovis

E Cactus hill

☑ Rozšíření
wisconsinského ledovce

Archeologové se shodují, že předchůdci indiánů Paleoindiáni, nebo též zkráceně Painové, přicházeli do Severní Ameriky ze Sibiře přes přírodní most Beringia (dnešní Beringův průliv) v několika vlnách. Tento most spojoval Asii a Ameriku a vznikl v důsledku tvorby ledovců v poslední době ledové. Kdy přesně ale začali lidé osídlovat Ameriku, se neví. Vědecká komunita uvádí, že to bylo zhruba 10 tisíc let před naším letopočtem, jiné studie dokonce hovoří o 30 tisících let př. n. l. Je možné, že Evropané do těchto končin také dřív zavítali, na území Severní Ameriky byly totiž objeveny hroty podobné těm, které byly nalezeny v Evropě. Ať už se o jejich výrobě dozvěděli jakkoli, původní obyvatelé

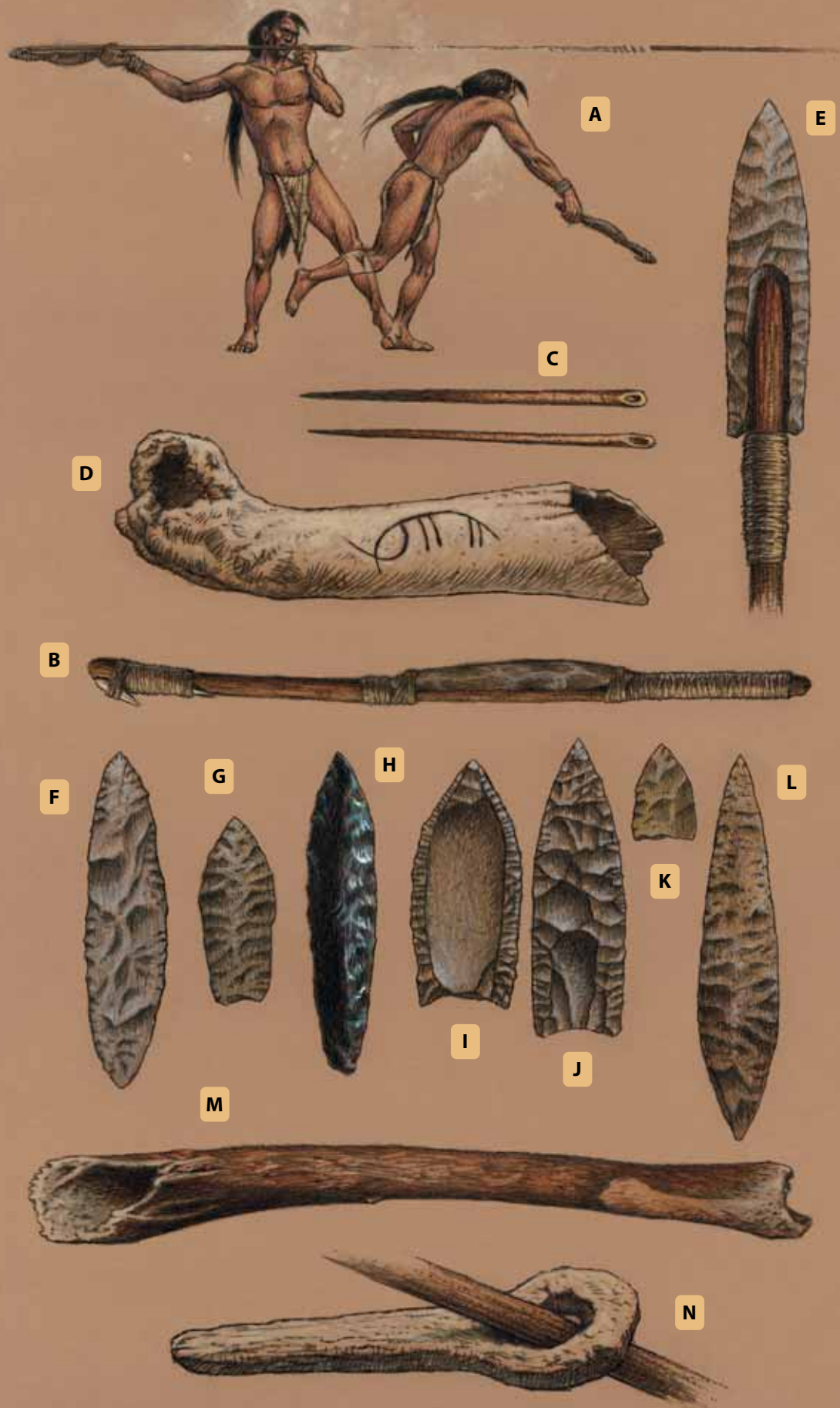
Severní Ameriky tyto předměty zdokonalili a používali je například k lovu.

PORTRÉT PAINSKÉHO MUŽE

(rekonstrukce)

Painové měli výrazné asijské rysy. Byli zdatnými lovci velké zvěře, například mamutů. Někteří se dostali do Severní Ameriky cestou podél pobřeží, čemuž nasvědčují četná naleziště na západě. Záhadu, kdy Painové začali osídlovat kontinent, by mohla vyřešit genetika a rozbor DNA, nejnovější výzkumy už se touto metodikou zabývají. Nejstarší nalezená DNA z kostí pochází z jeskyní nedaleko města Paisley u jezera Summer. Její stáří bylo určeno na 14 300 let.

A Způsob užívání atlatlu – sloužil k vrhání oštěpu

B Jedna z možných rekonstrukcí atlatlu

C Jehly na sešívání kožených oděvů

D Rytina mamuta na kosti z Pineville
Nalezeno: Missouri

E Usazení hrotu do ratiště

F Dyukta
Nalezeno: Sibiř, 14 000 př. n. l.

G Mesa
Nalezeno: Aljaška, 13 700 př. n. l.

H Haskett
Nalezeno: Idaho, 9 000 př. n. l.

I Folsom
Nalezeno: Nové Mexiko, 10 000 př. n. l.

J Clovis
Nalezeno: Severní Amerika, 13 500 př. n. l.

K Cactus Hill
Nalezeno: Virginia, 15 000 př. n. l.

L Solutrean
Nalezeno: jihozápad Evropy, 20 000 př. n. l.

M Škrabka na opracování kůže

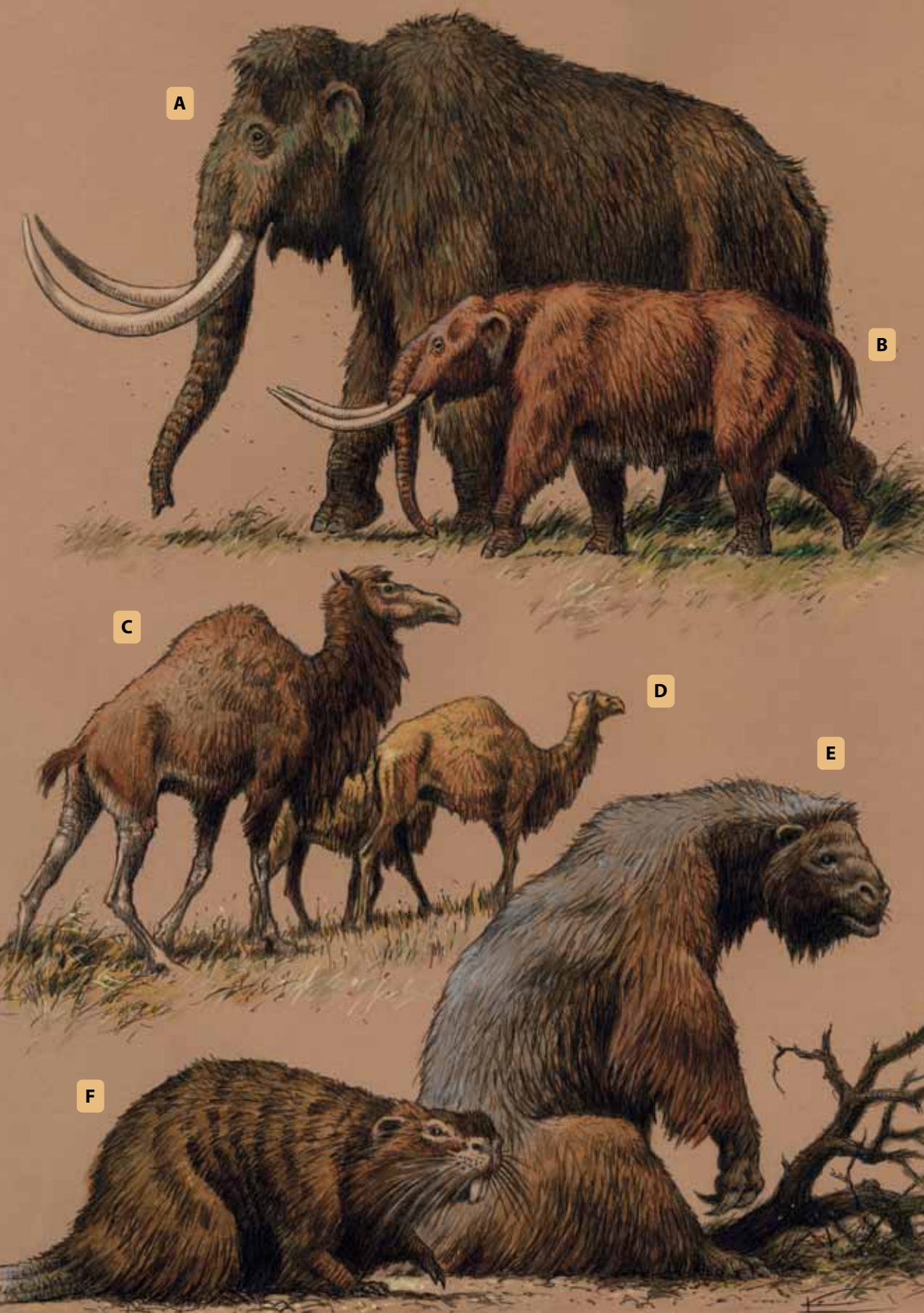
N Kostěný nástroj na obroušení ratiště oštěpu
Nalezeno spolu s kostmi mamuta:
Murray Springs Arizona

PAINSKÝ LOVEC

(rekonstrukce)

Painský lovec s atlatlem, který má kožená oka pro úchyt prstů. Hrot je vsazen do ratiště tak, aby při zásahu zůstal zabodnut v ráně, tím se zvíře oslabí, než se ho podaří usmrtit. Retušované hroty jsou hotová umělecká díla, perfektně opracovaná. Nacházejí se po celém území Severní Ameriky. Painové byli velice zruční, svědčí o tom například hroty clovis a folsom se žlábkem pro vsazení do ratiště oštěpu. Hroty jsou vyrobeny převážně z pazourku nebo opsidianu (sopečné sklo).

A Mamut srstnatý
(*mammuthus primigenius*)

B Mastodont
(*mastodon americanus*)

C Velbloud
(*megatylopus gigas*)

D Velbloud
(*camelops hesternus*)

E Lenochod
(*megaterium americanum*)

F Bobr
(*castoroides*)

Tato zvířata, mnohá z nich již vyhynulá, žila na území Severní Ameriky a byla vyhledávanou kořistí Painů.